

Î N C H E I E R E

20 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „NEXOVIN”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „NEXOVIN” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „COM-LER-EXSPO” privind încasarea datoriei și, cererea reconvențională depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „COM-LER-EXSPO” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „NEXOVIN” privind rezilierea contractului de prelucrare a strugurilor nr.13/15 din 09 septembrie 2015, cu efectele pentru viitor și încasarea datoriei,

împotriva deciziei din 10 iunie 2019 a Curții de Apel Comrat,

c o n s t a t ă :

La 12 septembrie 2016, SRL „NEXOVIN” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „COM-LER-EXSPO” privind încasarea datoriei.

În motivarea cererii reclamantul a indicat că, în baza contractului de prelucrare a strugurilor nr.13/15 din 09 septembrie 2015 încheiat între SRL „NEXOVIN” și SRL „COM-LER-EXSPO”, ultimul s-a obligat să achite câte 0,11 lei pentru prelucrarea fiecărui kilogram de strugure. SRL „NEXOVIN” potrivit contractului i-a acordat SRL „COM-LER-EXSPO” servicii de prelucrare a strugurilor din anul 2015 în sumă de 97 279,60 de lei, fapt confirmat prin factura fiscală FB 3461136 din 30 octombrie 2015.

Conform pct.2.3 din contract SRL „COM-LER-EXSPO” avea obligația să achite costul integral al serviciului acordat după finisarea prelucrării strugurilor, însă acesta a achitat doar suma de 53 441,30 de lei, datoria pârâtului până în prezent constituind 43 838,30 de lei.

Pentru întârzierea achitării datoriei în mărime de 43 838,30 de lei, SRL „NEXOVIN” solicită și încasarea penalității în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere, ce constituie pentru 270 de zile de întârziere suma de 11 836,34 de lei.

Pârâtul refuză să stingă datoria în mod benevol, din care motiv s-au adresat cu prezenta cerere de chemare în judecată.

SRL „NEXOVIN” a solicitat încasarea din contul SRL „COM-LER-EXSPO” a datoriei contractuale în mărime de 43 838,30 de lei, penalității în mărime de 11 836,34 de lei, iar în total suma de 55 674,64 de lei, cât și încasarea cheltuielilor de judecată.

La 13 februarie 2017, SRL „COM-LER-EXSPO” a depus cerere reconvențională împotriva SRL „NEXOVIN”, solicitând încasarea sumei de 177 849,70 de lei, cât și încasarea cheltuielilor de judecată în mărime totală de 15 335,50 de lei, dintre care 5335,50 de lei, taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată și 10 000 de lei, cheltuielile de asistență juridică.

În motivarea cererii reconvenționale SRL „COM-LER-EXSPO” a indicat că SRL „NEXOVIN” a prelucrat din strugurii livrați, tescovina în cantitate de 816 840 kg, însă a eliberat beneficiarului doar 774 000 kg. Astfel pârâtul nu a eliberat tescovina în cantitate de 42 840 kg, din care 22 057 kg de tescovină prelucrată din soiuri albe de strugure și 20 783 kg din soiuri de strugurii roșu. Valoarea totală a tescovinei neeliberate constituie 177 849,70 de lei.

Totodată SRL „COM-LER-EXSPO” a indicat că solicită din suma pretinsă de a fi încasată din contul SRL „NEXOVIN” în mărime de 177 849,70 de lei, a exclude suma de 43 838,30 de lei, în contul datoriei pe care dânșii o au față de SRL „NEXOVIN” pentru serviciile de prelucrare a strugurilor.

La 08 august 2018 SRL „COM-LER-EXSPO” a depus cerere de completare a cerințelor din cererea reconvențională, solicitând suplimentar și rezilierea contractului nr.13/15 din 09 septembrie 2015 cu privire la prelucrarea strugurilor încheiat între SRL „NEXOVIN” și SRL „COM-LER-EXSPO”, cu efectele pentru viitor, fără repunerea părților în poziția inițială, deoarece tescovina roadei strugurilor anului 2015 nu s-a mai păstrat, astfel că SRL „NEXOVIN” nu va putea executa contractul de eliberare a beneficiarului tescovinei, pe care urma să o elibereze în baza contractului contestat (f.d. 162).

Prin hotărârea din 23 noiembrie 2018 a Judecătorei Comrat, sediul Central, s-a admis parțial acțiunea înaintată de SRL „NEXOVIN”.

S-a dispus încasarea din contul SRL „COM-LER-EXSPO” în beneficiul SRL „NEXOVIN” a sumei de 43 838,30 de lei, ce constituie plata pentru prelucrarea strugurilor în tescovină, penalitatea în sumă de 6890,40 de lei, pentru încălcarea termenelor de achitare pentru prelucrarea tescovinei, obținute de către beneficiar, cheltuielile pentru achitarea taxei de stat în sumă de 1670,24 de lei, iar în total suma de 52 398,94 de lei.

În rest acțiunea SRL „NEXOVIN” a fost respinsă ca nefondată.

Acțiunea reconvențională depusă de SRL „COM-LER-EXSPO” a fost admisă parțial.

S-a reziliat contractul de prelucrare a strugurilor nr.13/15 din 09 septembrie 2015 încheiat între SRL „NEXOVIN” și SRL „COM-LER-EXSPO”, cu consecințe pe viitor.

S-a încasat din contul SRL „NEXOVIN” în beneficiul SRL „COM-LER-EXSPO” 177 849,70 de lei, pentru recuperarea datoriei ce s-a format prin neeliberarea tescovinei în cantitate de 42 840 kg și cheltuielile de judecare a cauzei în mărime de 10 335,50 lei, iar în total suma de 188 185,20 de lei.

Suma egală cu 52 398,94 de lei încasată de la SRL „COM-LER-EXSPO” în beneficiul SRL „NEXOVIN” s-a calculat în contul stingerii datoriei în sumă de 188 185,20 de lei, încasate de la SRL „NEXOVIN” în beneficiul SRL „COM-LER-EXSPO” și s-a stabilit încasarea definitivă de la SRL „NEXOVIN” în beneficiul SRL „COM-LER-EXSPO” a sumei de 135 786,26 lei.

Pentru a decide astfel, prima instanță a constatat că SRL „COM-LER-EXSPO” a admis datoria în mărime de 43 838,30 de lei față de SRL „NEXOVIN” în baza contractului de prelucrare a strugurilor nr.13/15 din 09 septembrie 2015, datorie recunoscută și de către părât.

Referitor la pretenția privind încasarea penalității în mărime de 11 836,34 de lei, instanța a concluzionat că este întemeiată parțial, în mărime doar de 6890,40 de lei. Or instanța a constatat că penalitatea urmează a fi achitată pentru 180 de zile și nu 270 de zile, în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere a plății sumei conform contractului. Totodată instanța a constatat că penalitatea urmează a fi calculată nu din suma pretinsă de 43 838,30 de lei, dar din suma de 38 281,17 lei, deoarece SRL „NEXOVIN” nu a transmis SRL „COM-LER-EXSPO” întreaga cantitate de tescovină în baza contractului, fiind exclusă suma de 5102,13 lei (46 383 kg de strugure x 0,11 = 5102,13 lei). Instanța a considerat că SRL „COM-LER-EXSPO” nu urmează să achite penalități de întârziere a plății pentru acordarea serviciului de preparare a tescovinei în cantitate de 46 383 kg.

Instanța de fond a încasat din contul SRL „COM-LER-EXSPO” cheltuielile suportate pentru achitarea taxei de stat proporțional părții admise din acțiune, în mărime de 1670,24 de lei.

Referitor la pretențiile din acțiunea reconvențională, instanța a considerat că contractul de prelucrare a strugurilor nr.13/15 din 09 septembrie 2015 cu efectele pentru viitor urmează a fi reziliat, deoarece roada strugurilor anului 2015, nici tescovina din strugurii anului 2015, nu s-au păstrat, ce dă temei SRL „COM-LER-EXSPO” a presupune că dânsul nu poate conta pe executarea în viitor a contractului din partea SRL „NEXOVIN” referitor la eliberarea tescovinei în cantitate de 42 840 kg. Circumstanța dată potrivit art. 735 alin. (2) lit.d) Cod civil permite a recunoaște că a fost admisă neexecutarea esențială a contractului și că ea reprezintă temeiul pentru rezilierea contractului conform art. 735 alin. (1) Cod civil, care stabilește că o parte poate rezolvi contractul dacă există o neexecutare esențială din partea celeilalte părți.

Instanța a subliniat că prevederile art. 738 alin. (4) lit.c) Cod civil invocate de SRL „NEXOVIN”, potrivit căreia obligația compensării în bani nu apare atunci când deteriorarea sau pierderea s-ar fi produs chiar și în cazul în care bunul s-ar fi aflat la creditor, sunt neîntemeiate și nu au aplicare la caz, or SRL „NEXOVIN” nu a dovedit faptul că tescovina obținută din strugurii roadei anului 2015 există, însă ea s-a alterat. Totodată SRL „NEXOVIN” au recunoscut că tescovina nu mai există, propunându-i în schimbul acesteia SRL „COM-LER-EXSPO” materialul de vin.

Instanța a specificat că întrucât contractul încheiat între părți este reziliat din momentul nepăstrării tescovinei prelucrate din strugurele roadei 2015, cerința privind încasarea valorii tescovinei neeliberate în cantitate de 24 840 kg necesită de admis, în sumă totală de 177 849,70 de lei, conform calculelor prezentate.

Luând în considerare faptul că hotărârea conține dispoziție de încasare a datoriei reciproc, instanța a dispus ca suma de 52 398,94 de lei, încasată de la SRL „COM-LER-EXSPO” în beneficiul SRL „NEXOVIN”, să fie calculată în contul stingerii

datoriei în sumă de 188 185,20 de lei încasate de la SRL „NEXOVIN” în beneficiul SRL „COM-LER-EXSPO”, stabilind pentru încasare suma definitivă de la SRL „NEXOVIN” în beneficiul SRL „COM-LER-EXSPO” în mărime de 135 786,26 de lei.

Prin decizia din 10 iunie 2019 a Curții de Apel Comrat, s-a respins ca neîntemeiată cererea de apel depusă de SRL „NEXOVIN” și s-a menținut hotărârea din 23 noiembrie 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul Central.

Pentru a decide astfel instanța de apel a concluzionat că instanța de fond a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit de părți, a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, concluziile instanței de fond expuse în hotărâre fiind în corespundere cu probele administrate, iar normele de drept material au fost aplicate corect.

La 09 septembrie 2019 SRL „NEXOVIN”, a declarat recurs solicitând casarea deciziei din 10 iunie 2019 a Curții de Apel Comrat și hotărârii din 23 noiembrie 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, în partea admiterii cererii reconvenționale, cu emiterea unei hotărâri noi prin care să fie respinse cerințele SRL „COM-LER-EXSPO”, și potrivit căreia SRL „COM-LER-EXSPO” să fie obligată de a primi de la SRL „NEXOVIN” cantitatea corespunzătoare de vin în locul compensației în numerar.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel a aplicat incorect normele de drept material, care se referă la rezoluțiunea contractului în cazul neexecutării esențiale, în special art. 735, 738 Codul civil. Astfel, potrivit art. 733 Cod civil, motivele de rezoluțiune a contractului dacă există o neexecutare esențială sunt doar cele prevăzute de lege sau prin acordul părților. În speță nu există nici un acord între părți cu privire la posibilitatea rezoluțiunii contractului în cazul neexecutării esențiale a contractului. Art. 735 Cod civil prevede posibilitatea rezoluțiunii contractului în cazul neexecutării semnificative a contractului. Acest caz la fel nu este aplicabil speței, deoarece SRL „NEXOVIN” și-a îndeplinit obligațiile contractuale de prelucrare a strugurilor.

Menționează că instanța de apel eronat a concluzionat referitor la neexecutarea obligațiilor contractuale de către SRL „NEXOVIN”, ce se referă la neeliberarea către SRL „COM-LER-EXSPO” a tescovinei în întregime, or ca aceasta să fie furnizată, era necesar să fie înaintată o adresare de către SRL „COM-LER-EXSPO”, la timp în sezonul anului 2015. Însă SRL „COM-LER-EXSPO” nu a solicitat furnizarea tescovinei rămase până la momentul înaintării pretenției sale în luna ianuarie 2017 de achitare a datoriei.

A invocat ca fiind eronată și concluzia instanței de apel privind faptul lipsei unei facturi fiscale referitor la evacuarea tescovinei rămase de către SRL „NEXOVIN”, or factura se eliberează la momentul expedierii mărfii, însă deoarece nu a fost solicitată furnizarea tescovinei de către SRL „COM-LER-EXSPO”, nu poate fi prezentată nici factura fiscală.

A susținut că, în cazul dacă se aplică art. 738 Cod civil, ar fi corect să fie aplicate prevederile lit. c), alin. (4) al art. 738 Cod civil, conform căruia obligația compensării în bani nu apare, atunci când deteriorarea sau pieirea s-ar fi produs chiar și în cazul în care bunul s-ar fi aflat la creditor. Anume din acest considerent, SRL „COM-LER-EXSPO” i-a fost propus vin din contul tescovinei presupusă a fi rămasă.

Consideră că nu sunt motive legale pentru rezoluțiunea contractului încheiat între

SRL „NEXOVIN” și SRL „COM-LER-EXSPO” în cazul neexecutării esențiale, iar aplicarea dispozițiilor art. 735, 738 Cod civil în scopul motivării rezoluțiunii contractului în cazul neexecutării esențiale și a consecințelor acestuia este ilegal.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului confirmă faptul că decizia din 10 iunie 2019 a Curții de Apel Comrat a fost expediată pentru cunoștință părților la proces la 09 iulie 2019 (f.d. 243, vol.I), fiind recepționată de recurent la 15 iulie 2019 (f.d. 245, vol.I).

Prin urmare, recursul declarat de SRL „NEXOVIN” la 09 septembrie 2019 a fost depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

La 11 octombrie 2019, în adresa intimatului a fost expediată copia recursului declarat de SRL „NEXOVIN”, cu înștiințarea de a depune referință la recurs, însă referință nu a fost depusă.

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL „NEXOVIN”, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL „NEXOVIN”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cît privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a motiva o hotărîre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle vs Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Hansen vs Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74).

De fapt în concepția instanței europene, articolul 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs, care întemeindu-se pe dispozițiile legale specificate, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în cazul de față (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen vs Finlanda* (nr.2), 13 ianuarie 2009, parag.24; *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag.46).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de SRL „NEXOVIN”.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „NEXOVIN”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh